

Datum 4 mars 2015

Länsstyrelsen Gotlands län
621 85 Visby
Dnr 511-101-14

Remiss - Förslag på komplettering av Natura 2000-nätverket

Regionstyrelsen har tagit del av länsstyrelsens förslag till nya Natura 2000-områden på Gotland och lämnar följande synpunkter:

Processen

Vi anser att länsstyrelsen absolut borde ha fört en längre och öppnare dialog både med markägare och i det gotländska samhället under det år som gått, sedan regeringen gav uppdraget att komplettera Natura 2000-nätverket.

Det finns utmaningar för nationella och regionala myndigheter i Natura 2000-arbetet. De inkluderar att öka finansieringen för arbetet med områdenas skydd och utveckling. Där ingår också att mobilisera Natura 2000-områdenas potential för grön ekonomisk tillväxt. Vidare gäller att lyfta fram naturens roll för vårt välbefinnande. Det innebär ökad kommunikation gentemot allmänhet och nyckelpersoner¹ och att samtidigt uppnå minskande byråkrati och konflikter. Allt detta saknas i remissen.

På Gotland är den regionala utvecklingen en demokratisk process. Regeringsuppdrag av stor betydelse för den regionala utvecklingen inom länet borde genomföras med tydlig och öppen kommunikation med alla berörda. Demokrati tar tid; att i en demokratisk process försöka behandla förslaget under den korta remisstiden låter sig knappt göras.

Uppdragets genomförande borde kompletterats av en analys av vilka konsekvenserna kan bli i det gotländska samhället av olika Natura 2000-områdets lokalisering. En analys av alternativa områden borde ha bifogats. Uppdraget borde ge-

¹ Källa www.regionsandbiodiversity.eu

nomförts tillsammans med en dialog om hur målen för biologisk mångfald ska kunna nås på Gotland till år 2020 samtidigt med målen för sysselsättning, invånarantal och regional utveckling. Det hade bidragit till att nå nödvändig regional förankring och acceptans för arbetet med Natura 2000. Nu är förhållandet det motsatta.

Underlaget i remissen väcker frågor. Det ger ingen generell information om omfattning/andel av skyddade habitat i Natura 2000-områden på Gotland. Inget sägs om utformningen av och resurser för bevarandeplaner för de aktuella nya Natura 2000-områdena. Det ges heller ingen tydlig bild av vad som bedöms återstå i Natura 2000-arbetet för Gotlands del.

Om Naturvårdsverkets ökande markinnehav på norra Gotland gör att en nationalpark blir verklighet inom en nära framtid, måste områdets användning möjliggöra upplevelseturism. Det behöver visas vilka ekonomiska och sociala konsekvenser i samhället det kan medföra och hur staten kommer att agera i detta. Enligt vad regionen erfar, ger remissunderlaget till markägare i området inte någon koppling till hur Natura 2000 mot- eller samverkar med andra utvecklingsprojekt i området vare sig för näringsliv, forskning eller boende.

De långdragna rättsprocesser som miljöprövningar i eller nära Natura 2000-områden kan ge upphov till ser vi som hämmande även för en önskad utveckling. Tillämpningen av Artskyddsförordningen måste förtydligas till att gälla att säkra livskraftiga bestånd på populations- och inte på individnivå, för att inte riskera att få orimliga konsekvenser.

Områdena

Vid en preliminär bedömning ser utökningen av Natura 2000 ut att sätta stopp för de största företagen inom stenindustrin på ön då deras nuvarande tillstånd går ut: Deras områden för planerade kalktäkter är också utpekade som mycket intressanta Natura 2000-områden. Det innebär att frågan om förhärskande riksintresse i dessa områden lämnas till regeringens avgörande. Regeringen ges då samtidigt ett stort ansvar för den framtida näringslivsstrukturen på Gotland.

De markområden som redan är naturreservat, eller fastigheter där Naturvårdsverket är ensam markägare lämnar vi nu utan enskilda yttranden. Vi bedömer att de förslagen bidrar till skyddet för biologisk mångfald på Gotland.

Samma bedömning görs från vårt perspektiv för de fyra hållmarksområdena Sunderbys i Hejdeby, Stadshagen i Follingbo-Endre, Kyllaj i Hellvi, Pärkhagen i Hall-Hangvar.

Skogs- och hållmarksområdet Skarphagen i Stenkyrka blev beroende på administrativa hinder inte utpekade för vindkraft i översiktsplanen. Då dessa hinder inte längre existerar, ser regionen gärna att vindkraftsutveckling blir möjlig i det området.

För fastigheterna Bunge Smiss 1:9 (forskningsstationen i Ahr) som regionen äger samt Slättflis hållmark bakom Terra Nova bostadsområde där regionen delvis är markägare lämnas separata yttranden.

Bedömning

Region Gotland prioriterar skyddet av grundvattnet och är väl medveten om de stora naturvärden som finns, på norra Gotland i synnerhet men också på hela Gotland. Samtidigt ställs två riksintressen mot varandra i förslaget. Kalken är en resurs för såväl Gotland som hela landets industri. Region Gotland ser ytterst allvarligt på de begränsningar av framtida utvecklingsmöjligheter som förslaget kan innebära. Varken norra Gotland eller Gotland som helhet har råd att mista arbetstillfällen. Förslaget riskerar att ge allvarliga konsekvenser för sysselsättning och utkomstmöjligheter på Gotland. Därför tycker region Gotland att förslaget behöver omarbetas i ett brett samråd och ses i ett större sammanhang där vatten, miljö och höga naturvärden måste harmoniera med sysselsättning över tid samt utveckling och tillväxt.

Visby, dag som ovan

Regionstyrelsen

Björn Jansson
ordförande

Per Lindskog
tf regiondirektör